

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

LICENCA ZA OPERATORA PRENOSNOG SISTEMA

IZDATA:

**OPERATORU PRENOSNOG SISTEMA I TRŽIŠTA
A.D**

Registarski broj: ZRRE/Li_15/12

SADRŽAJ

POGLAVLJE I: ODREDBE LICENCE	3
POGLAVLJE II: USLOVI LICENCE	4
Član 1: Definicije	4
Član 2: Zasebni računi za aktivnosti operatora prenosa.....	5
Član 3: Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija	5
Član 4: Usaglašenost sa zakonikom mreže, zakonicima merenja, zakonikom distribucije i pravilima tržišta.....	6
Član 5 : Funkcionisanje prenosnog sistema	6
Član 6: Tarife i porezi za korišćenje prenosnog sistema.....	6
Član 7: Razvojni plan.....	7
Član 8: Zalaganje za razvoj infrastrukture	7
Član 9: Bilansi električne energije	7
Član 10: Raspoloživost i održavanje podataka	7
Član 11: Interkonektori	8
Član 12: Rad sistema.....	9
Član 13: Ekonomična kupovina sredstava, usluga ipomoćnih usluga	10
Član 14: Registracija i otuđivanje relevantnih sredstava	10
Član 15: Bezbednosnih standarda i standardi planiranja prenosnog sistema.....	11
Član 16: Bezbednosni standardi poslovanja	11
Član 17: Opšti i minimalni standardi tokom ispunjenja aktivnosti prenosnog rada	12
Član 18: Pristup na zemlju i/ili na zgradama	12
Član 19: Ograničavanje pri korišćenju određenih informacija	13
Član 20: Pružanje informacija operatoru prenosnog sistema i ostalim operatorima distributivnog sistema	13
Član 21: Pravna i upravna nezavisnost	14
Član 22: Pravila tržišta	14
Član 23: Zdravlje i bezbednost	14
Član 24: Rad.....	14
Član 25: Obaveze osiguranja	15
Član 26: Izmena u kontroli korisnika licence	15
Član 27: Obaveze javne službe	15
Član 28: Obezbeđivanje informacija za RUE	15
U ovom članu:	16
Član 29: Produženje, izmena, obustava, transfer i prekid licence	16
Član 30: Administrativne mere i kazne.....	16
Član 31: Rešavanje sporova	16

POGLAVLJE I: ODREDBE LICENCE

1. **Regulatorni ured za energiju (u daljem tekstu "RUE")**, u skladu sa ovlašćenjima datim zakonom za regulatora energije (zakon br. 03/L-185), član 15 zakona za energiju (zakon br. 03/L-184), i zakona za električnu energiju (zakon br. 03/L-201) i pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu, i na osnovu odluke vlade Kosova za određivanje operatora prenosnog sistema i tržišta (KOSTT) kao jedini operator prenosne mreže električne energije, **KOSTT-u – OPERATOR PRENOSNOG SISTEMA I TRŽIŠTA a.d.** (u daljem tekstu "korisnik licence") **izmenjuje licencu za operatora prenosnog sistema električne energije.**
2. Teritorija koja se pokriva ovom licencom jeste cela teritorija Republike Kosova.
3. Korisnik licence ne može dobiti licencu za proizvodnju, raspodelu, snabdevanje električne energije ili za proizvodnju centralnog grejanja u skladu sa članom 31 za regulator energije.
4. Korisnik licence će raditi u skladu sa članovima i uslovima određenih ovom licencom, zakonom za električnu energiju i drugim važećim zakonodavstvom.
5. Korisnik dozvole će raditi na sledeći način:
 - 5.1. svoje dužnosti određene ovom licencom obavljati na efikasan način;
 - 5.2. sa prenosnim sistemom će raditi na efikasan, ekonomičan i koordinirani način;
 - 5.3. vršiti bilans sistema i izvršenje zaključenih sporazuma podstičući svoju efikasnost u skladu sa pravilima tržišta.
6. Licenca važi od **04 oktobra 2006** i ostaće kao važeća za period od trideset (30) godina, sve do **04 oktobra 2036 godine** sa mogućnošću produžetka, u skladu sa pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu.
7. U skladu sa članom 34 stavom 1 tačkom 1.2 zakona za regulator energije, ova licenca izmenjuje licencu operatora prenosnog sistema sa brojem licence ZRRE/Li_15/06 izdate dana 04 oktobra 2006 od strane Regulatornog ureda za energiju, a stupa na snagu **18.07.2012.**

Zapečaćeno zajedničkim pečatom Regulatornog ureda za energiju:_____.

Potpisano: (u ime odbora RUE-a) _____.

POGLAVLJE II: USLOVI LICENCE

Član 1: Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovoj licenci imaće sledeći smisao:

"Član" – direktan ili indirektan odnos sa korisnikom licence, svako akcionarsko preduzeće ili filijala korisnika licence, ili pak neka filijala nekog akcionarskog preduzeća korisnika licence, osnovanog po važećem zakonodavstvu.

"Program usklađenosti" – program koji korisnik licence treba pripremiti i koji je potrebno da se usvoji od strane RUE-a, po članu 11 zakona za električnu energiju.

"Razvojni plan" – svaki razvojni plan koji se bude pripremio od strane korisnika licence, po članu 7 zakona za energiju i člana 16 zakona za električnu energiju.

"Finansijska godina" – period od 1 januara do 31 decembra iste kalendarske godine.

"Akcionarsko preduzeće" – svako preduzeće definisano kao takvo u skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu.

"Zakonodavstvo" – zakon za energiju (zakon br. 03/L - 184), zakon za regulator energije (zakon br. 03/L - 185), zakon za električnu energiju (zakon br. 03/L - 201) kao i svako drugo primarno ili sekundarno zakonodavstvo koje reguliše energetske sektor.

"Pravila tržišta" – pravila usvojena od strane RUE-a koja određuju funkcionisanje tržišta električne energije i odnose između tržišnog operatora i učesnika tržišta, kao i interakcije između ovih strana i operatora prenosnog sistema.

"Zakoni" - tehnička pravila izdata od strane operatora prenosnog sistema i operatora distributivnog sistema na osnovu zakona za električnu energiju koja su usvojena od strane RUE-a, u skladu sa zakonom za regulator energije.

"Bezbednosni standardi poslovanja" -dokumenat koji će pripremiti korisnik licence, u skladu sa članom 15 ove licence.

"Filijala" – svako preduzeće u vlasništvu ili kontrolisano od strane nekog drugog preduzeća, a koje se definiše na osnovu važećeg zakonodavstva na Kosovu.

"Bezbednosni standardi i standardi planiranja prenosnog sistema" – dokumenat koji će pripremiti korisnik licence u skladu sa članom 14 ove licence.

2. Ostali izrazi koji se koriste u ovoj licenci imaće isti smisao kao i izrazi korišćeni u važećem zakonodavstvu.

Član 2: Zasebni računi za aktivnosti operatora prenosa

1. Korisnik licence će pripremiti godišnje finansijske izveštaje obuhvaćeni ovom licencom, isključujući aktivnosti operatora tržišta, u skladu sa regulativnim uputstvima za računovodstvo, izdatih od strane RUE-a, i RUE-u će dostaviti kopiju revidiranih finansijskih izveštaja u roku od tri (3) meseci, po završetku finansijske godine.
2. Korisnik licence će RUE-u dostaviti godišnje finansijske izveštaje revidiranih od strane nezavisnog revizora u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u toku vremenskih rokova određenih važećim zakonima za finansijsko izveštavanje.
3. Korisnik licence će u svom unutrašnjem računovodstvu održavati računovodstvo za aktivnosti operatora prenosnog sistema u celini, a isto će uraditi i za ostale aktivnosti. Regulativno računovodstvo biće u skladu sa regulativnim pravilima računovodstva, koji između ostalog može odrediti:
 - 3.1 oblik izjava/regulativnih registra računovodstva, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na računima zarade i gubitka, bilansa, priznatih dobitaka i izjava gubitaka, tok gotovine kao i izjave za iznose godišnjih prihoda, troškova, sredstava, dugova, rezervi ili snabdevanja, koje se naplaćuju od strane nekog drugog poslovanja, ili su određene iz dodele ili raspodele između konsolidovanih poslovanja operatora prenosnog sistema i neke druge aktivnosti;
 - 3.2 prirodu i sadržaj izjava/regulativnih registra računovodstva, uključujući informacije u vezi određenih vrsta godišnjih prihoda, troškova, sredstava ili dugova, kao i informacija o godišnjim prihodima, sredstava, troškova i dugova iz određenih aktivnosti;
 - 3.3. principe i politike regulativnog računovodstva (uključujući osnove za dodelu troškova).
4. U vezi sa izjavama regulativnog računovodstva i što se tiče finansijske godine, korisnik licence neće izmeniti osnove naplate, raspodele ili dodele koje su korišćene u prethodnoj finansijskoj godini osim ako RUE prethodno izda odgovarajuće smernice ili pismeno odobri izmenu ovih osnova.
5. Korisnik licence će raditi u usaglašenosti sa svakim pravilom izdatim od strane RUE-a i važećeg zakonodavstva.

Član 3: Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija

Korisnik licence će sprečiti ili izbeći da aktivnosti tržišnog operatora uzmu ili daju neku subvenciju ili unakrsnu subvenciju (direktno ili indirektno) od neke druge aktivnosti korisnika licence i/ili neke filijale (partnera) ili člana ili neke druge osobe.

Član 4: Usaglašenost sa zakonikom mreže, zakonicima merenja, zakonikom distribucije i pravilima tržišta

1. Korisnik licence će raditi u skladu sa odredbama zakonika mreže, zakonika merenja, zakonika distribucije i pravila tržišta.
2. Korisnik licence može tražiti izuzeće (odlaganje) izvršenja onih odredbi koje se ne mogu izvršiti u skladu sa stavom 1 ovog člana. Nakon razmatranja zahteva korisnika licence, RUE može licenciti ili odbiti izuzeće (odlaganje) izvršnog roka.

Član 5 : Funkcionisanje prenosnog sistema

1. Korisnik licence planira, radi, održava i razvija prenosni sistem u skladu sa važećim tehničkim zakonicima.
2. Korisnik licence je u skladu sa važećim zakonodavstvom odgovoran za efikasno, ekonomični koordinirano funkcionisanje prenosnog sistema, uključujući među-granične tokove električne energije.
3. Korisnik licence je dužan da pruži uslove za priključak i korišćenje svog sistema u skladu sa pravilom za opšte uslove snabdevanja energijom kao i pravila i principa koja se tiču zaduženja u prenosu. Za svaki spor koji može rezultirati iz priključka ili korišćenja prenosnog sistema, korisnik licence će izvršiti pravilo za rešavanje žalbi i sporova u energetskom sektoru, izdatih od strane RUE-a.
4. K
Korisnik licence će obezbediti ne-diskriminirajući pristup za korisnike sistema ili kategoriju korisnika sistema, a obezbediće i informacije koje su potrebne za efikasan pristup sistemu, a sve ovo u skladu sa zakonom za energiju.

Član 6: Tarife i porezi za korišćenje prenosnog sistema

1. Korisnik licence će stranama odrediti primenljive obaveze za rad sistema, korišćenje prenosne mreže i priključak u mrežu (obaveze operatora sistema), onako kao što je i određeno pravilima tržišta.
2. Tarife i porezi za korišćenje prenosnog sistema biće određene na osnovu metodologije za korišćenje prenosnog sistema i metodologije poreza priključivanja u prenosnu mrežu.

3. Korisnik licence će za određivanje tarifa za korišćenje prenosnog sistema i poreza za priključivanje, obezbediti signale potrebne za ne-diskriminirajuće cene kako bi ohrabрили priključak novih stranka u prenosni sistem kao i pristup za tržište električne energije.
4. Korisnik licence će na svojoj elektronskoj službenoj stranici objaviti pravila za cene i tarife električne energije na Kosovu kao i metodologiju poreza za priključak i korišćenje prenosnog sistema, usvojenog od strane RUE-a.

Član 7: Razvojni plan

1. U skladu sa članom 7 zakona za energiju i člana 12 zakona za električnu energiju, i člana 14 zakona za regulator energije, korisnik licence će izraditi i objaviti srednjoročni investitorski razvojni plan i dugoročni razvojni plan distributivnog sistema, koji pokriva (3-5 godine) koji proizilazi iz dugoročnog razvojnog plana (10 godina) prenosnog sistema. Ovakav razvojni plan biće izrađen u skladu sa važećim zakonodavstvom u konsultaciji sa trenutnim i potencijalnim korisnicima sistema. Pre objavljivanja razvojnog plana, isti je potrebno dostaviti RUE-u na usvajanje.
2. Korisnik licence će svake godine razmotriti dugoročni razvojni plan, kako bi informacije predstavljene u razvojnog planu nastavile da budu tačne u svim materijalnim aspektima. Eventualni predlozi za dopunu ili izmenu razvojnog plana biće dostavljeni RUE-u na usvajanje.

Član 8: Zalaganje za razvoj infrastrukture

1. Korisnik licence će raditi u skladu sa zalaganjem razvoja infrastrukture koji proizilaze iz programa za izvršenje strategije usvojene od strane vlade Republike Kosova, kao i svako zalaganje infrastrukture koje proizilazi iz zakona za energiju. Kada zalaganja za razvoj infrastrukture korisniku licence počnu da prouzrokuju dopunske troškove, ti troškovi će se vratiti korisniku licence u skladu sa važećim zakonodavstvom.
2. Korisnik licence će svake godine izvestiti RUE u vezi izvršene aktivnosti, u vezi sa zalaganjima razvoja infrastrukture.

Član 9: Bilansi električne energije

Nakon konsultacije sa RUE-om, korisnik licence će relevantnom preduzeću predstaviti bilanse električne energije, sa potrebnim dugoročnim i godišnjim predviđanjima u skladu sa članom 5 zakona za energiju i ostalim važećim pravilima.

Član 10: Raspoloživost i održavanje podataka

1. Korisnik licence će obezbediti da trenutni i potencijalni korisnici prenosnog sistema poseduju ne-diskriminirajući pristup koji je njima potreban za efikasan pristup sistemu, u skladu sa zakonom za električnu energiju.

2. Korisnik licence će preduzeti sve mere neophodne za obezbeđivanje i izvršenje svih obaveza koje proizilaze iz važećeg zakonodavstva, licenci i postignutih sporazuma.
3. Korisnik licence je odgovoran za održavanje i objavljivanje podataka za među-granične kapacitete, funkcionisanje interkonektora, zakrčenosti, otpremu proizvodnih kapaciteta, korišćenje pomoćnih usluga kao i funkcionisanje uravnoteženog tržišta, kao i prava i obaveze vezane za korišćenje hardvera i softvera potrebnog za izračunavanje tokova snage i ostalih informacija.
4. RUE od korisnika licence može tražiti da prikupi i sačuva informacije, podatke i dokumente u skladu sa članom 28 pravila za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu.

Član 11: Interkonektori

1. U skladu sa zakonom za električnu energiju i pravila tržišta, korisnik licence vrši raspodelu kapaciteta interkonektivnih linija sa ostalim sistemima u skladu sa jasnim i transparentnim procedurama za raspodelu i korišćenje interkonektivnih linija (poveznih), uključujući i upravljanje prolaza električne energije kroz prenosni sistem. Relevantne procedure i njihove izmene, biće dostavljene RUE-u na usvajanje. U trenutku kada regionalna pravila za raspodelu prenosnih kapaciteta postanu obavezni, onda korisnik licence, a ne kasnije od tri (3) meseci pre nego regionalna pravila stupe na snagu, treba pripremiti relevantne procedure i iste dostaviti RUE-u na usvajanje.
2. Na osnovu programa izvršenja Nê bazê të energetske strategije i na osnovu potreba regiona, korisnik licence će proceniti i razviti mogućnosti za povezivanje prenosnog sistema Kosova sa ostalim sistemima, svake druge (2) godine će pripremiti listu novih prenosnih kapaciteta i interkonektivnih linija i radiće u skladu sa svakim uputstvom RUE-a i relevantnim odredbama važećeg zakonodavstva.
3. Korisnik licence će za svaki interkonektor i za svako puštanje u rad poveznih interkonektora što je pre moguće pripremiti izjavu za RUE, i za svaki slučaj, ne kasnije od datuma određenog od strane RUE-a, gde će pokazati:
 - 3.1. ukupna količina kapaciteta svakog interkonektora i svih interkonektora predviđenih od strane korisnika licence na godišnjoj, mesečnoj i dnevnoj osnovi, kako bi bila na raspolaganju za prenos električne energije na dnevnoj osnovi iz teritorije poslovanja korisnika licence ostalim operatorima prenosa van svoje teritorije i suprotno;
 - 3.2. margina rezervnih kapaciteta svakog interkonektora koji je predložen od strane korisnika licence i/ili od strane nekog drugog operatora prenosnog sistema za bezbednost sistema; itd.

4. Korisnik licence će na redovnoj osnovi ažurirati raspoložive godišnje, mesečne i dnevne kapacitete predviđenih na osnovu stava 3 ovog člana, a u slučaju izmene RUE će odmah biti obavešten.
5. Izjava, i izmenjene izjave biće objavljene na službenoj elektronskoj stranici korisnika licence.

Za ciljeve ovog člana:

“Regionalna pravila”- obavezna pravila za raspodelu prenosnih kapaciteta izdatih na osnovu međunarodnih sporazuma.

Član 12: Rad sistema

1. Korisnik dozvole će izdati direktne naredbe za otpremu svih proizvodnih jedinica za izmenu radne tačke unutar dinamičnih granica, izmene zaduženja i ostalih sredstava potrebnih za balansiranje sistema u skladu sa zakonikom mreže i pravilima tržišta.
2. Korisnik licence program usvaja jedan dan ranije, na osnovu dole navedenih zahteva i kriterijuma:
 - 2.1. predviđanje ukupnog zahteva sistema;
 - 2.2. tehničkih ograničenja podnetih povremeno u celom sistemu ili nekom njegovom delu;
 - 2.3. karakteristika radne dinamike proizvodnih jedinica i prenosnih kapaciteta;
 - 2.4. predviđanja izvoza i uvoza električne energije na svakoj interkonektivnoj liniji u skladu sa dodelom prenosnih kapaciteta;
 - 2.5. tehničkih gubitaka predviđenih u prenosu;
 - 2.6. planirani prekidi prenosnog sistema za održavanje, popravak, proširenje ili pojačanje;
 - 2.7. bezbednosni standardi poslovanja, na osnovu člana 15 ove licence;
 - 2.8. mehanizam uravnoteženja u skladu sa pravilima tržišta;
 - 2.9. električne energije ubrizgane u prenosnom sistemu iz proizvodnih jedinica koje ne podležu centralnom dispečeru; i
 - 2.10. ostala pitanja koja se određuju važećim zakonodavstvom i zakonikom mreže.
3. Prilikom dodele i otpreme proizvedene električne energije, korisnik licence će prednost dati energiji proizvedenoj iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije kao što se i zahteva zakonikom mreže i u skladu sa važećim zakonodavstvom.
4. Korisnik licence održava sisteme merenja, prikuplja i raspodeljuje komercijalna merenja sa ciljem konačnog obračunam u skladu sa zakonikom merenja i pravilima tržišta.
5. Korisnik licence će RUE izvestiti u vezi funkcionisanja sistema, ili nekog drugog aspekta funkcionisanja, na osnovu zahteva RUE-a.

U ovom članu:

"Interkonektivni prenos" – tok energije kroz interkonektivne linije onako kao što se i predviđa zakonikom mreže.

Član 13: Ekonomična kupovina sredstava, usluga i pomoćnih usluga

1. Korisnik licence će ugovoriti i obezbediti sredstva i usluge koje su neophodne za izvršenje dužnosti na osnovu zakonika mreže. Ovakva ugovaranja će se vršiti u skladu sa zakonom za javnu nabavku i drugo relevantno zakonodavstvo važeće na Kosovu.
2. Korisnik licence će biti odgovoran za uređivanje provizija količina i vrsti pomoćnih usluga, koje mogu biti potrebne da se korisniku licence omogući izvršenje dužnosti date zakonikom mreže. Čineći to, korisnik licence se treba pridržavati zakonika mreže i pravila tržišta i treba odraziti principe efikasnosti, nediskriminacije i transparentnosti.
3. Tokom ugovaranja za obezbeđivanje sredstava i usluga u skladu sa stavom 1 i 2 ovog člana, korisnik licence će kupiti ili će obezbediti ta sredstva, usluge i pomoćne usluge iz najekonomičnijih izvora na raspolaganju.
4. Uzimajući u obzir najekonomičnije izvore koji stoje na raspolaganju, korisnik licence treba u obzir uzeti količinu, prirodu, raznovrsnost, broj i bezbednost takvih sredstava, usluga i pomoćnih usluga koje su na raspolaganju za kupovinu ili drugo prisvajanje, i da po svojim potrebama istom omogući da svoje dužnosti izvrši po ovoj licenci, zakoniku mreže i drugom važećem zakonodavstvu.

Član 14: Registracija i otuđivanje relevantnih sredstava

1. Korisnik licence će pripremiti i držati registar svih relevantnih sredstava i isti će za svaku promenu dostaviti RUE-u ne kasnije od 31 januara svake godine.
2. Korisnik licence neće prodati ili odustati od funkcionalne kontrole nekog relevantnog sredstva ako to bude uticalo na njegovu sposobnost za izvršavanje svojih dužnosti. U slučajevima kada korisnik licence želi da proda sredstvo, ili ostalu imovinu koja se koristi u ispunjavanju licenciranih aktivnosti, gde njihova vrednost iznosi više od (sto hiljada Evra) 100,000.00 €, korisnik licence je dužan da napismeno obavesti RUE. Korisnik licence može otuđiti neko takvo sredstvo samo nakon pismenog odobrenja RUE-a.

U ovom članu:

"Otuđivanje" – svaka prodaja, prenos, poklanjanje, davanje pod zakup, dug, hipoteka, zaduženje, ograničenje korišćenja (bilo da je to fizičko ili pravno) ili neko drugo zaduženje,

kao i licenciranje nekog zaduženja prema nekom drugom poslovanju korisnika licence ili treće strane.

"Relevantno sredstvo " podrazumeva:

- a) Svaki uređaj prenosnog sistema koji se koristi od strane korisnika licence za izvršenje svojih funkcija koje se određuju u stavu 2 ovog člana;
- b)svaki pravni interes ili dobitnik zemlje i/ili zgradi gde je gore navedeno smešteno, i/ili koji se koriste od strane korisnika licence za vršenje funkcija određenih ovom licencom; i
- c) svako određeno imovinsko individualno pravo.

Član 15: Bezbednosnih standarda i standardi planiranja prenosnog sistema

1. K
orisnik licence je odgovoran za održavanje i kada god bilo potrebno i za ažuriranje dokumenta bezbednosnih standarda i standarda planiranja prenosnog sistema. Svaka izmena dokumenta se RUE-u treba dostaviti na usvajanje.
2. K
orisnik licence će izvršiti bezbednosne standarde i standarde planiranja prenosnog sistema i biće odgovoran za funkcionisanje, obezbeđivanja održavanja prenosnog sistema, i ako je potrebno, i njegovog razvoja u skladu sa bezbednosnim standardima i standardima planiranja prenosnog sistema kao i ostalih sistema planiranja i rada koje korisnik licence može izvršiti nakon usvajanja od strane RUE-a.
1. Korisnik licence će povremeno razmatrati izvršenje bezbednosnih i standarda planiranja distributivnog sistema, i RUE-u će dostaviti:
 - 3.1 izveštaj ishoda ovog razmatranja; i
 - 3.2 predlog za eventualno ažuriranje bezbednosnih standarda i planiranja prenosnog sistema.
4. RUE može izdati uputstva sa kojima se zahteva da korisnik licence revidira bezbednosne standarde i standarde planiranja na način određen u tim uputstvima.
5. Korisnik licence će na svojoj službenoj elektronskoj stranici objaviti bezbednosne standarde i standarde planiranja prenosnog sistema.
6. Korisnik licence može zahtevati izuzeće (odlaganje) u izvršenju nekoliko delova bezbednosnih standarda i standarda planiranja prenosnog sistema. Nakon razmatranja zahteva podnetog od strane korisnika licence, RUE može odobriti il odbiti izuzeće (odlaganje) izvršnog roka.

Član 16: Bezbednosni standardi poslovanja

1. K
korisnik licence će izvršiti bezbednosne standarde poslovanja koje je RUE usvojio.
2. Korisnik licence će izvršiti bezbednosne standarde poslovanja i biće odgovoran za funkcionisanje prenosnog sistema u skladu sa ovim standardima.
3. Korisnik licence će povremeno razmatrati bezbednosne standarde poslovanja a razmatraće i izvršenje istih, a RUE-u će dostaviti:
 - 3.1. izveštaj ishoda ovakvog razmatranja; i
 - 3.2. izmene koje se predlažu za bezbednosne standarde poslovanja.
4. RUE može izdati uputstva kojim od korisnika licence zahteva da preradi bezbednosne standarde poslovanja na taj način koji se bude odredio u tim uputstvima, a korisnik licence će raditi u skladu sa tim uputstvima.
5. Korisnik licence će na svojoj službenoj elektronskoj stranici objaviti bezbednosne standarde poslovanja.

Član 17: Opšti i minimalni standardi tokom ispunjenja aktivnosti prenosnog rada

1. Korisnik licence će raditi u skladu sa svim standardima kvaliteta snabdevanja i usluga električnom energijom kao što je i odobreno od strane RUE-a.
2. Kada RUE bude zahtevao, ili kada korisnik licence smatra da je razumno, korisnik licence će razmotriti postojeće opšte i minimalne standarde u vremenskom roku određenom od strane RUE-a.
3. Korisnik licence će sprovesti odobrene standarde i RUE-u će na usvajanje predložiti procedure nadgledanja izvršavanja standarda kvaliteta i snabdevanja električnom energijom. Korisnik licence će raditi u skladu sa usvojenim procedurama.
4. Korisnik licence će svake kalendarske godine, i ne kasnije od 31 marta, RUE-u dostaviti izveštaj o izvršenju poslovanja u vezi standarda koje je potrebno ispuniti. Ovaj izveštaj će sadržati informacije i analize u vezi ispunjenja standarda na osnovu ovog člana.
5. Korisnik licence će do 31 marta svake kalendarske godine objaviti statistike onako kako i RUE zahteva, statistike u vezi ispunjenja ili neispunjenja standarda određenih po ovom članu.

Član 18: Pristup na zemlju i/ili na zgradama

1. Korisnik licence će sprovesti zakonik rada koji određuje principe i procedure koje se trebaju ispoštovati kada se radi o nekoj osobi koja posluje u ime korisnika licence i koja traži pristup na zemlji i/ili na zgradi koja se tiče izvršenja licenciranih aktivnosti.
2. Zakonik rada će uključiti i procedure kako bi se osiguralo da osoba koja traži pristup zemlji i/ili zgradi u ime korisnika licence:
 - 2.1. poseduje potrebne sposobnosti za izvršenje traženih obaveza;
 - 2.2. može da se identifikuje od javnosti; i
 - 2.3. da su osobe ovlašćene da posete i pristupe zemlji ili zgradama.
3. Korisnik licence će povremeno razmotriti zakonik rada i svaka izmena ovog zakonika rada biće podneta RUE-u na usvajanje.

Član 19: Ograničavanje pri korišćenju određenih informacija

1. Tu gde god bilo neophodno za izvršenje licenciranih aktivnosti, korisnik licence će razotkriti svaku informaciju, osim onih poverljivih informacija, koju čuva i/ili je do te informacije došao tokom izvršavanja svojih funkcija kao operator prenosnog sistema. Nezavisno od ovog, korisnik licence će RUE-u pružiti svaku informaciju koju isti može zahtevati za izvršenje dužnosti dodeljenih važećim zakonodavstvom i članom 27 ove licence ili operatora distributivnog sistema, i ostalih operatora sistema, kada su informacije ove vrste neophodne da operator prenosnog sistema izvrši svoje dužnosti koje su određene važećim zakonodavstvom i ovom licencom.
2. Korisnik licence će se pobrinuti da za svaki dokumenat koji sadrži poverljive podatke (tajne), izvrši jasnu identifikaciju informacije kao poverljivu (da je zabeleži kao poverljiva informacija).
3. Korisnik licence će preduzeti mere predviđene za sprečavanje razotkrivanja poverljivih informacija od svake osobe i ove informacije se ne smeju koristiti ili razotkriti za neku drugu nameru osim one koja je data na osnovu relevantnih odredbi važećih zakona.
4. "Poverljiva informacija" će u ovom članu imati isti značaj sa onim određenim zakonom za regulator energije.

Član 20: Pružanje informacija operatoru prenosnog sistema i ostalim operatorima distributivnog sistema

1. Kako bi se obezbedilo efikasno funkcionisanje, koordinirani razvoj i među-funkcionisanje povezanih sistema, korisnik licence će svaku neophodnu informaciju dostaviti operatoru tržišta, operatoru distributivnog sistema i operatorima susednih sistema koji su povezani na taj način i u vreme koje se sa razlogom može zahtevati od strane operatora tržišta, operatora distributivnog sistema i operatora susednih sistema.

2. U slučaju da dođe do nekog spora između korisnika licence i neke druge strane, korisnik licence će postupiti u skladu sa pravilnikom za rešavanje žalbi i sporova u energetsom sektoru, izdatog od strane RUE-a.

Član 21: Pravna i upravna nezavisnost

1. Kako bi se osigurala nezavisnost korisnika licence:
 - 1.1 osobe odgovorne za upravljanje korisnika licence neće učestvovati u strukturi nekog licenciranog preduzeća proizvodnje, distribuciju ili snabdevanje električnom energijom na Kosovu; i
 - 1.2 Korisnik licence će preduzeti sve mere neophodne za profesionalne interese osoba odgovornih za upravljanje korisnikom licence, a isti su uzeti u obzir kako bi pokazali da su isti sposobni da rade na nezavistan način.
2. Korisnik licence će izvršiti pravilnik ponašanja operatora prenosnog sistema, kojim se određuju mere potrebne da se obezbedi isključenje diskriminirajućeg ponašanja. Ovaj pravilnik će u sebi sadržati i posebne dužnosti direktora i ostalih zaposlenih osoba u vezi sa pitanjima koja se tiču poverljivosti, konflikta interesa, itd.
3. Korisnik licence će na svojoj službenoj elektronskoj stranici objaviti pravilnik ponašanja.

Član 22: Pravila tržišta

1. Korisnik licence će raditi u skladu sa važećim pravilima tržišta.
 1. Korisnik licence može tražiti izuzeće (odlaganje) u izvršenju nekoliko odredbi pravila tržišta. Nakon razmatranja zahteva, RUE može licencirati li odbiti izuzeće (odlaganje) izvršnog roka.

Član 23: Zdravlje i bezbednost

1. Korisnik licence treba preduzeti sve neophodne akcije kako bi štitio osobe od povreda i šteta koje se mogu prouzrokovati od strane korisnika licence tokom izvršavanja aktivnosti operatora distributivnog sistema, u skladu sa važećim zakonodavstvom.
2. Korisnik licence će u skladu sa važećim zakonodavstvom izvršiti tehničku (reviziju) i bezbednosnu kontrolu distributivnog sistema na godišnjoj osnovi, a rezultate jedne takve kontrole dostaviće RUE-u, onoliko puta koliko se bude zahtevalo od strane RUE-a.

Član 24: Rad

Korisnik licence će u vezi radnog odnosa i bezbednosti na radnom mestu delovati u skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu.

Član 25: Obaveze osiguranja

1. Korisnik licence će izvršiti osiguranje svih sredstava u skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu.
2. Korisnik licence će sklopiti ugovor za osiguranje uređaja distribucije kao i za uređaje koji se koriste za distribuciju električne energije. Ovakvi ugovori će se dostavljati RUE-u na godišnji pregled.

Član 26: Izmena u kontroli korisnika licence

1. Korisnik licence će RUE obavestiti u vezi bilo kakve izmene koja se očekuje da se desi u kontroli, najmanje šezdeset (60) dana ranije. Izmena u kontroli neće biti efektivna sve dok RUE ne odobri istu.
2. Korisnik licence će RUE obavestiti u vezi bilo kakve izmene organizacione strukture korisnika licence. Ovakvo obaveštenje se RUE-u treba dostaviti ne kasnije od tri (3) dana od datuma nastanka izmene.

Član 27: Obaveze javne službe

Korisnik licence će izvršiti svaku obavezu javne službe koja se korisniku može dodeliti od strane RUE-a, a u skladu sa članom 47 zakona za regulator energije.

Član 28: Obezbeđivanje informacija za RUE

1. Korisnik licence će RUE-u dostaviti informacije i izveštaje na onaj način i u vremenskim rokovima koje RUE može smatrati kao potrebni.
2. Korisnik licence će RUE-u dostaviti tromesečne i godišnje izveštaje u vezi delatnosti operatora distributivnog sistema i u vezi usklađenosti sa uslovima licence na osnovu priručnika za izveštavanje za energetski sektor, usvojen od strane RUE-a.
3. Ako korisnik licence, u skladu sa pravilom za poverljive informacije, zatraži neku informaciju koja se smatra kao poverljiva, onda je dužnost istog da tu informaciju zabeleži kao poverljivu i da svoj zahtev obrazloži pred RUE-om. RUE će onda u skladu sa pravilom za poverljive informacije razmotriti zahtev takve vrste.

4. Regulatorni ured za energiju ima pravo da od korisnika licence traži svaku poverljivu informaciju, neophodnu za ispunjenje svojih funkcija i dužnosti, u skladu sa članom 12 zakona za regulator energije.
5. Korisnik licence će RUE-u dostaviti detalje u vezi bilo kakve izmene u informacijama koje su poslate tokom apliciranja za ovu licencu.

U ovom članu:

"Informacija" – materijal koji će u svakom obliku i bez ikakvog ograničenja obuhvatiti svaki ugovor, knjigu, dokumenat, registar, računovodstvo, preračun (statusni ili drugi), procenu, povratak ili izveštaj svakog opisa ili objašnjenja (usmenog ili pismenog) u vezi sa ovim informacijama koje se mogu zahtevati od strane RUE-a.

Član 29: Produženje, izmena, obustava, transfer i prekid licence

1. RUE može produžiti, izmeniti, obustaviti i ukinuti ovu licencu u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu.
2. RUE ovu licencu može preneti u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu, ali pazeći da obaveze licence mogu da se izvrše od strane drugog korisnika licence a da se potrošači ne oštete zbog jednog takvog prenosa.

Član 30: Administrativne mere i kazne

1. U slučaju kršenja odredbi važećeg zakonodavstva uključujući i pravila izdatih od strane RUE-a ili članova i njihovih uslova ove licence ili instrukcija datih korisniku licence od strane RUE-a, RUE poseduje nadležnost da korisniku licence odredi administrativne mere i kazne u skladu sa članom 52 zakona za regulator energije i pravila za administrativne mere i kazne.
2. Administrativne mere i kazne se preduzeću i odgovornim osobama preduzeća mogu odrediti kao pravni subjekat.
3. Iznos kazne će se proceniti u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za administrativne mere i kazne.

Član 31: Rešavanje sporova

1. Svaki spor koji se bude pojavio ili koji se tiče licenciranih aktivnosti, biće rešen u skladu sa pravilnikom za rešavanje žalbi i sporova u energetskom sektoru, izdatog od strane RUE-a.

2. Odluke RUE-a koje se tiču produžetka, izmene, obustave, prekida i prenosa licence, kao i odluke koje se tiču kazni donetih kao rezultat kršenja uslova licence ili kršenja primenljivih zakona, mogu se osporiti od strane korisnika licence pri nadležnom sudu na osnovu važećih zakona.